

MODELOWA KLAUZULA ARBITRAŻOWA

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Stowarzyszeniu Inżynierów Doradców i Rzecznawców w Warszawie zgodnie z Regulaminem tego Sądu obowiązującym w dniu wszczęcia postępowania.

REGULAMIN SĄDU ARBITRAŻOWEGO PRZY STOWARZYSZENIU INŻYNIERÓW DORADCÓW I RZECZOWNAWCÓW W WARSZAWIE

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

Sąd i Regulamin

1. Sąd Arbitrażowy przy Stowarzyszeniu Inżynierów Doradców i Rzecznawców w Warszawie (zwany dalej „Sądem”, „Sądem Arbitrażowym” lub „Sądem Arbitrażowym przy SIDiR”) jest stałym sądem polubownym.
2. Siedzibą Sądu jest Warszawa.
3. Sąd jest w pełni niezależną w zakresie orzekania wyodrębnioną jednostką organizacyjną SIDiR.
4. Sąd administruje postępowaniami prowadzonymi i rozstrzyganymi przez Zespoły Orzekające zgodnie z Regulaminem Sądu („Regulamin”). Sąd może również administrować postępowaniami arbitrażowymi prowadzonymi w trybie „ad hoc” stosownie do uzgodnień stron.
5. Za swoje czynności Sąd pobiera opłaty określone w Taryfie Opłat za Czynności Sądu („Taryfa Opłat”).

§ 2

Właściwość Sądu

1. Sąd jest właściwy, jeżeli strony poddały pod jego rozstrzygnięcie spory, które powstały lub mogą powstać między nimi w związku z określonym stosunkiem prawnym.
2. Jeżeli strony w zapisie na sąd polubowny przewidziały rozstrzygnięcie sporów na podstawie Regulaminu Sądu bez wskazywania Sądu, uważa się, że zapis wskazuje na Sąd Arbitrażowy przy SIDiR jako właściwy do rozstrzygnięcia sporu.
3. Zespół Orzekający rozstrzyga o właściwości Sądu z urzędu lub na wniosek strony, w tym o istnieniu, ważności i skuteczności zapisu na Sąd (zwanego także „umową o arbitraż” lub „klauzulą arbitrażową”).
4. Zarzut braku właściwości Sądu może zostać podniesiony przez strony najpóźniej w odpowiedzi na pozew lub w odpowiedzi na pozew wzajemny, chyba, że Zespół Orzekający uzna późniejsze wniesienie zarzutu za uzasadnione. O zarzucie braku właściwości Zespół Orzekający może orzec w odrębnym postanowieniu przed merytorycznym rozstrzygnięciem sporu.

§ 3

Organy Sądu

Organem Sądu jest Prezydium Sądu składające się z prezesa i dwóch wiceprezesów. Należy do nich wykonywanie czynności przewidzianych w Regulaminie. W czasie nieobecności prezesa zastępuje go jeden z wiceprezesów.

§ 4

Regulamin Sądu

1. Regulamin określa zasady i sposób postępowania przed Sądem.
2. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, wiąże je Regulamin obowiązujący w dacie zapisu na Sąd.
3. W postępowaniu prowadzonym w trybie „*ad hoc*” postanowienia Regulaminu mają zastosowanie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.
4. W sprawach nieuregulowanych w Regulaminie i w braku odmiennego uzgodnienia stron Zespół Orzekający prowadzi postępowanie w sposób, jaki uzna za właściwy.

§ 5

Miejsce postępowania

1. Miejscem postępowania jest Warszawa.

2. Zespół Orzekający może, po zasięgnięciu opinii stron, lub na wniosek stron, zarządzić przeprowadzenie określonych czynności w innym miejscu, jeżeli uzna je za bardziej odpowiednie mając na uwadze okoliczności sprawy.

§ 6

Właściwe prawo materialne

1. Zespół Orzekający rozstrzyga spór na podstawie prawa materialnego wybranego przez strony. W braku takiego wyboru Zespół Orzekający stosuje prawo materialne, które uzna za właściwe, a gdy strony go do tego upoważniły – orzeka według ogólnych zasad prawa lub zasad słuszności (ex aequo et bono).
2. W każdym jednak przypadku Zespół Orzekający bierze pod uwagę postanowienia umowy oraz ustalone zwyczaje mające zastosowanie do danego stosunku prawnego.

§ 7

Poufność postępowania

Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, postępowanie przed Sądem jest poufne. Sąd, jego pracownicy i członkowie organów oraz członkowie Zespołu Orzekającego, jak również uczestnicy postępowania są zobowiązani do przestrzegania poufności postępowania arbitrażowego w odniesieniu do wszelkich informacji, które nie są publicznie dostępne, z zastrzeżeniem przepisów prawa obowiązujących w tym zakresie.

§ 8

Język postępowania

1. Strony mogą uzgodnić język, w którym będzie prowadzone postępowanie. W braku takiego uzgodnienia postępowanie prowadzone jest w języku polskim. Zespół Orzekający może jednakże, biorąc pod uwagę stanowiska stron oraz okoliczności sprawy, w szczególności język umowy lub dowodów z dokumentów, jak również język świadków, biegłych i stron, zdecydować, że dla określonych czynności lub dla całego postępowania językiem postępowania będzie inny język niż polski.
2. Koszty ewentualnego uczestnictwa tłumacza w rozprawie oraz tłumaczenia dokumentów ponoszą strony według zasad określonych przez Zespół Orzekający.

§ 9

Doręczanie pism

1. Pisma (wraz z załącznikami) doręcza się osobiście za pokwitowaniem odbioru albo nadaje się listem poleconym, pocztą kurierską lub w inny sposób umożliwiający udokumentowanie nadania. Pismo uważa się za doręczone, jeżeli zostało wręczone adresatowi osobiście albo doręczone do jego siedziby, miejsca jego zwykłego pobytu lub na wskazany przez niego adres pocztowy.
2. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą lub innym podmiotem wpisanym do rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru, pismo uważa się za doręczone również, gdy doszło na adres wskazany w rejestrze, chyba że strona podała inny adres wskazany dla doręczeń.
3. Jeżeli żadnego z miejsc wymienionych powyżej nie można ustalić, pismo uważa się za doręczone, gdy zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby lub ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu adresata.
4. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika lub pełnomocnika do doręczeń, pisma dla niej przeznaczone doręcza się pełnomocnikowi. Jeżeli strona ustanowiła kilku pełnomocników, doręczenia dokonywane są jednemu z nich.
5. W toku postępowania strona doręcza pisma do Sądu Arbitrażowego, w tym odpowiedź na pozew, w liczbie egzemplarzy wystarczającej do przekazania po jednym egzemplarzu dla każdego arbitra oraz dla sekretarza Sądu. Ponadto każda strona doręcza pismo stronie przeciwnej oraz ewentualnemu interwenientowi ubocznemu.
6. Zespół orzekający może zarządzić, że pisma będą doręczane:
 - a. także pocztą elektroniczną w dniu nadania pisma listem poleconym, pocztą kurierską lub w inny sposób, albo
 - b. wyłącznie pocztą elektroniczną, jeżeli strony wyrażą na to zgodę.
7. Strony lub ich pełnomocnicy powinni wskazać swoje adresy poczty elektronicznej dla takich doręczeń.
8. Strony oraz ich pełnomocnicy są zobowiązani do zawiadomienia Sądu o każdej zmianie ich adresu. W razie niezawiadomienia pismo wysłane na ostatni znany adres uważa się za doręczone.
9. Pismo uważa się za doręczone w dniu odebrania przez adresata, a jeżeli odmówił on odbioru pisma – w dniu stwierdzonej odmowy. Jeżeli adresat nie odebrał pisma nadanego pocztą poleconą lub kurierską, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu, w którym mógł je odebrać. Pisma nadane pocztą elektroniczną lub w inny sposób przy użyciu środków porozumiewania się na odległość uważa się za doręczone w dniu nadania, chyba że pismo nie dotarło do adresata.

§ 10

Wyłączenie możliwości podniesienia zarzutu

1. Uważa się, że strona, która wiedząc, że nie były przestrzegane przepisy prawa lub postanowienia Regulaminu wzięła udział w postępowaniu i nie podniosła niezwłocznie odnośnego zarzutu, zrzekła się możliwości podniesienia tego zarzutu.
2. Powyższe postanowienie nie dotyczy bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa miejsca postępowania arbitrażowego.

§ 11

Reguła należytej staranności. Ograniczenie odpowiedzialności

1. Sąd, Zespół Orzekający oraz arbitrzy mają obowiązek dołożenia należytej staranności, aby postępowanie przeprowadzone zostało sprawnie i efektywnie, a wydane orzeczenie było skuteczne i wykonalne.
2. Arbitrzy, członkowie Prezydium Sądu oraz pracownicy Sądu nie ponoszą odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie działań lub zaniechań związanych z prowadzonym postępowaniem, chyba że szkoda została wyrządzona umyślnie.

Rozdział II

Arbitrzy

§ 12

Bezstronność, niezależność i dyspozycyjność czasowa arbitra

1. Arbiter musi być bezstronny i niezależny przez cały czas trwania postępowania. Musi również dysponować wiedzą fachową z dziedziny objętej pozwem oraz czasem niezbędnym dla sprawnego i efektywnego prowadzenia postępowania.
2. Osoba, do której zwrócono się z propozycją powołania na arbitra, nie powinna przyjąć tej funkcji, jeżeli w danej sprawie może istnieć uzasadniona wątpliwość co do jej bezstronności lub niezależności, jak również jeżeli nie będzie mogła dysponować niezbędnym czasem.
3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, powstaną lub dojdą do wiadomości arbitra po objęciu przez niego funkcji, jest on obowiązany niezwłocznie zawiadomić o nich pisemnie sekretarza Sądu, który niezwłocznie doręcza odpis odnośnego pisma stronom i pozostałym arbitrom.

§ 13

Ograniczenia

1. Funkcji arbitra nie mogą pełnić: sekretarz Sądu oraz pracownicy Sądu. Prezes oraz wiceprezesi Sądu nie mogą zostać powołani do pełnienia funkcji arbitra z nominacji zastępczej.
2. Osoby wymienione w ust. 1 nie mogą występować przed Sądem jako pełnomocnicy stron.

§ 14

Lista Arbitrów

1. Sąd prowadzi Listę Arbitrów Sądu Arbitrażowego przy Stowarzyszeniu Inżynierów Doradców i Rzecznawców w Warszawie („Lista Arbitrów”).
2. Na Listę Arbitrów mogą być wpisane osoby z doświadczeniem arbitrażowym oraz ze znajomością problematyki w szczególności z zakresu budownictwa i zamówień publicznych.
3. O wpisie na Listę Arbitrów oraz o wykreśleniu z tej Listy decyduje Prezydium Sądu w formie uchwały, którą zatwierdza Zarząd Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzecznawców .
4. Lista Arbitrów, o której mowa w ust. 1, zawiera imiona i nazwiska arbitrów, tytuł zawodowy i ewentualny stopień naukowy arbitra, miejsce zamieszkania, znajomość języków obcych, dziedziny specjalizacji.

§ 16

Zespół Orzekający

1. Zespół Orzekający składa się z trzech arbitrów lub arbitra jedyne, powołanych do rozstrzygnięcia sporu zgodnie z postanowieniami Regulaminu i umowy o arbitraż.
2. Zespół Orzekający składa się z arbitra jedyne, jeżeli:
 - a. strony tak uzgodniły, lub
 - b. w braku takiego uzgodnienia - gdy wartość przedmiotu sporu nie przekracza 1.000.000,00 zł, chyba że strony uzgodniły rozstrzygnięcie sporu przez trzech arbitrów.

§ 17

Zasady powoływania arbitrów

1. W przypadku, gdy Zespół Orzekający składa się z trzech arbitrów, sekretarz Sądu wzywa każdą ze stron do powołania po jednym arbitrze w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 14 dni. Sekretarz Sądu wysyła stronom Listę Arbitrów prowadzoną przez Sąd. Strony mogą powołać arbitra spoza tej Listy. W razie niepowołania arbitra w wyznaczonym terminie, arbitra powołuje Prezydium Sądu w ramach nominacji zastępczej.

2. Sekretarz Sądu wzywa obu arbitrów do powołania arbitra przewodniczącego Zespołu Orzekającego w terminie nie krótszym niż 14 dni. Arbitr przewodniczący powoływany jest z Listy Arbitrów prowadzonej przez Sąd. W razie niepowołania przez arbitrów w wyznaczonym terminie arbitra przewodniczącego powołuje go Prezydium Sądu w ramach nominacji zastępczej.
3. W przypadku, gdy Zespół orzekający składa się z jednego arbitra, sekretarz Sądu wzywa strony do powołania arbitra w terminie nie krótszym niż 14 dni. Arbitr jedyny powoływany jest z Listy Arbitrów prowadzonej przez Sąd. W razie niepowołania w wyznaczonym terminie arbitra przez strony, arbitra powołuje Prezydium Sądu w ramach nominacji zastępczej.

§ 18

Wielopodmiotowość stron

1. W przypadku uczestnictwa kilku podmiotów po stronie powodowej i/lub po stronie pozwanej, jeżeli spór ma rozstrzygać trzech arbitrów, podmioty każdej ze stron w terminie 14 dni wspólnie powołują jednego arbitra. W razie niepowołania arbitra przez jedną ze stron, zostanie on powołany przez Prezydium Sądu.
2. Jeżeli w przypadku wymienionym w ust. 1 spór ma rozstrzygać arbitr jedyny, powołują go obie strony ze wspólnym udziałem podmiotów każdej ze stron w terminie 30 dni. W razie niepowołania arbitra jedyne przez strony w powyższym terminie, zostanie on powołany przez Prezydium Sądu w ramach nominacji zastępczej.

§ 19

Umowa i oświadczenie arbitra, przyjęcie funkcji

1. Arbitr wpisany na Listę Arbitrów zawiera z Sądem umowę, w której zobowiązuje się do należytego wykonywania obowiązków arbitra za wynagrodzeniem.
2. Arbitr przyjmuje funkcję w konkretnej sprawie składając sekretarzowi Sądu pisemne oświadczenie o swojej bezstronności, fachowości, niezależności i dyspozycyjności czasowej według wzoru określonego przez Prezydium Sądu („oświadczenie”). W celu złożenia oświadczenia sekretarz Sądu przekazuje arbitrowi podstawowe informacje o sprawie. W oświadczeniu arbitr zobowiązuje się do należytego wykonania swoich obowiązków. Arbitr obowiązany jest też ujawnić w oświadczeniu wszelkie ewentualne okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności.
3. Sekretarz Sądu doręcza stronom oraz pozostałym arbitrom kopie oświadczenia arbitra.

4. W razie odmowy przyjęcia funkcji arbitra powoływana osoba zawiadamia o tym niezwłocznie sekretarza Sądu. Niezłożenie oświadczenia w terminie określonym przez sekretarza Sądu jest równoznaczne z odmową przyjęcia funkcji.
5. Akta sprawy doręcza się arbitrowi niezwłocznie po złożeniu przez niego oświadczenia.

§ 20

Wyłączenie arbitra

1. Arbiter może być wyłączony na wniosek którejkolwiek ze stron, jeżeli zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności, fachowości lub niezależności, a także wtedy, gdy arbiter nie ma kwalifikacji określonych w umowie stron.
2. Strona może żądać wyłączenia arbitra w terminie 14 dni od powzięcia wiadomości o jego powołaniu lub o podstawie jego wyłączenia. Po upływie tego terminu uważa się, że strona zrzekła się uprawnienia do żądania wyłączenia arbitra na tej podstawie.
3. Wyłączenia arbitra, którego strona sama powołała lub w powołaniu którego uczestniczyła, może ona żądać tylko z przyczyn, o których dowiedziała się po jego powołaniu.
4. Sekretarz Sądu przekazuje odpis wniosku o wyłączenie arbitra drugiej stronie oraz pozostałym arbitrom z wezwaniem do ustosunkowania się do jego treści w wyznaczonym terminie, chyba, że arbiter, którego wniosek dotyczy, ustąpił z funkcji.
5. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia arbitra podejmuje Prezydium Sądu. Postanowienie to nie wymaga uzasadnienia.
6. Wniosek o wyłączenie arbitra nie ma wpływu na bieg postępowania, chyba że Zespół orzekający postanowi inaczej.

§ 21

Odwołanie arbitra

1. Strony mogą w każdym czasie odwołać każdego z arbitrowi poprzez złożenie zgodnego oświadczenia na piśmie do Prezydium Sądu.
2. Na wniosek strony Prezydium Sądu może odwołać arbitra, który nie wykonuje należycie swoich obowiązków, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że nie wykona on swoich czynności w odpowiednim terminie lub jeżeli opóźnia się z ich wykonywaniem bez uzasadnionej przyczyny.

§ 22

Ustąpienie arbitra

Arbiter może ustąpić w każdym czasie, składając prezesowi Sądu pisemne wyjaśnienie przyczyny ustąpienia. Jeżeli ustąpienie nastąpiło bez ważnych powodów, arbiter ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę. § 20 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 23

Zmiana arbitra i kontynuowanie postępowania

1. W razie wygaśnięcia powołania arbitra, Prezydium Sądu stosownie do okoliczności zadecyduje o powtórzeniu powołania arbitra przez strony, stronę lub arbitrów albo w drodze nominacji zastępczej przez Prezydium Sądu.
2. O ewentualnym powtórzeniu, z udziałem nowego arbitra, części lub całości postępowania rozstrzyga Zespół Orzekający po zasięgnięciu opinii stron i arbitra.

Rozdział III

Postępowanie

§ 24

Sprawność i oszczędność postępowania. Równoprawne traktowanie stron.

1. Zespół Orzekający, strony i ich pełnomocnicy dołożą wszelkich starań, aby prowadzić postępowanie w sprawny i oszczędny sposób. Zespół Orzekający może stosować takie środki proceduralne, które uzna za stosowne, pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z uzgodnieniami stron. Strony zobowiązują się stosować do zarządzeń i postanowień Zespołu Orzekającego.
2. Strony są traktowane równoprawnie. Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

§ 25

Reprezentacja stron

Strony mogą być reprezentowane przez wybrane przez każdą z nich i należycie upoważnione osoby.

§ 26

Wszczęcie postępowania

1. Postępowanie zostaje wszczęte przez wniesienie pozwu. Datą wszczęcia postępowania jest dzień wpływu pozwu do Sądu. Pozew wnoszony jest do Sądu w języku polskim lub, jeżeli językiem postępowania jest język obcy, z tłumaczeniami na język polski wraz z odpowiednią liczbą kopii przeznaczonych dla każdego z podmiotów pozwanych oraz dla każdego arbitra. Pozew doręczany jest stronie pozwanej oraz arbitrom – po ich powołaniu – przez sekretarza Sądu.
2. Pozew powinien zawierać w szczególności:
 - a. oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem adresów, a w miarę możliwości także adresów poczty elektronicznej i numerów telefonów oraz - w przypadku przedsiębiorców - odpisów rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru;
 - b. jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika - oznaczenie pełnomocnika wraz ze wskazaniem adresu do doręczeń i z dołączeniem pełnomocnictwa;
 - c. uzasadnienie właściwości Sądu, z dołączeniem odpisu zapisu na sąd polubowny lub innego odnośnego dokumentu;
 - d. dokładnie określone żądania wraz z ich uzasadnieniem oraz z powołaniem dowodów na poparcie twierdzeń co do faktów, z dołączeniem dowodów do pozwu chyba że charakter dowodu wyklucza możliwość jego dołączenia.;
 - e. oznaczenie wartości przedmiotu sporu.
3. Pozew może również wskazywać arbitra powołanego przez stronę, zawierać wniosek o rozpoznanie sprawy przez arbitra jedyne lub wniosek o powołanie arbitra przez Prezydium Sądu.
4. Cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia jest skuteczne po wyrażeniu zgody przez drugą stronę lub gdy nastąpiło przed wyznaczeniem terminu rozprawy.

§ 27

Uzupełnienie braków pozwu

1. Sekretarz Sądu wzywa powoda, aby w terminie wyznaczonym przez sekretarza Sądu, nie krótszym niż 14 dni, uiścił opłatę rejestracyjną i opłatę arbitrażową oraz uzupełnił braki pozwu, jeżeli pozew nie spełnia wymogów określonych w § 26. Wysokość opłaty rejestracyjnej i opłaty arbitrażowej określa Taryfa Opłat.
2. W razie nieuzupełnienia braków pozwu albo nieuiszczenia opłaty rejestracyjnej lub opłaty arbitrażowej w całości w terminie wyznaczonym przez sekretarza Sądu, pozew podlega zwrotowi.
3. Zespół Orzekający – w razie uzasadnionych wątpliwości – może określić rzeczywistą wartość przedmiotu sporu. Postanowienia ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. O zwrocie pozwu, w przypadkach określonych w ust. 2, orzeka prezes Sądu, a w kontekście ust. 3 - Zespół Orzekający.

§ 28

Odpowiedź na pozew

1. Po wniesieniu pozwu i ewentualnym jego uzupełnieniu oraz po uiszczeniu opłat rejestracyjnej i arbitrażowej sekretarz Sądu wysyła pozwanemu pozew wraz z Regulaminem i Listą Arbitrów oraz wzywa go, aby w terminie 30 dni od otrzymania wezwania wniósł odpowiedź na pozew. W uzasadnionych przypadkach sekretarz Sądu na wniosek pozwanego, złożony przed upływem terminu, może przedłużyć ten termin.
2. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, sekretarz Sądu informuje pozwanego o osobie arbitra powołanego ze strony powodowej i wzywa pozwanego do powołania arbitra zgodnie z § 17 ust. 1 Regulaminu.
3. Jeżeli spór ma rozpatrywać arbiter jedyny, sekretarz Sądu informuje pozwanego o osobie arbitra, jeżeli został zaproponowany przez powoda i wzywa pozwanego, aby w terminie 14 dni wypowiedział się, czy akceptuje tę kandydaturę lub wzywa strony, aby w powyższym terminie uzgodniły osobę arbitra jedynego.
4. Odpowiedź na pozew powinna zawierać w szczególności:
 - a. oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem adresów, a w miarę możliwości także adresów poczty elektronicznej i numerów telefonów oraz - w przypadku przedsiębiorców - odpisów rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru;
 - b. jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika - oznaczenie pełnomocnika wraz ze wskazaniem adresu do doręczeń i z dołączeniem pełnomocnictwa;
 - c. stanowisko wobec właściwości Sądu;
 - d. stanowisko wobec żądań powoda wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym, z dołączeniem powoływanych w odpowiedzi dowodów na poparcie twierdzeń co do faktów, chyba, że charakter dowodu wyklucza możliwość jego dołączenia;
 - e. Brak złożenia odpowiedzi na pozew nie wstrzymuje dalszego biegu postępowania.

§ 29

Pozew wzajemny i zarzut potrącenia

1. Pozwany może wraz z odpowiedzią na pozew wnieść pozew wzajemny, jeżeli rozpoznanie powództwa wzajemnego należy do właściwości Sądu. W uzasadnionych przypadkach Zespół Orzekający może zezwolić na wniesienie pozwu wzajemnego również w późniejszym terminie.
2. Do pozwu wzajemnego stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące pozwu. Pozew wzajemny podlega rozpoznaniu przez Zespół Orzekający ustanowiony dla rozpoznania pozwu głównego.
3. Strona może wnieść zarzut potrącenia wraz z odpowiedzią na pozew lub na pozew wzajemny. W uzasadnionych przypadkach Zespół Orzekający może dopuścić zarzut potrącenia wniesiony w późniejszym terminie.
4. Pozew wzajemny i zarzut potrącenia podlegają opłatom określonym w Taryfie Opłat.

§ 30

Harmonogram postępowania, posiedzenie organizacyjne

1. Zespół Orzekający możliwie najszybciej wydaje zarządzenie ustalające harmonogram postępowania. Zarządzenie może zwłaszcza określać kolejność i terminy składania pism przez strony, przeprowadzania dowodów, terminy posiedzeń, a ewentualnie także przewidywany termin wydania wyroku kończącego postępowanie. Zarządzenie może także ustalić szczegółowe zasady postępowania, jak sposób i terminy sporządzania pisemnych zeznań świadków i opinii biegłych, kolejność zadawania pytań świadkom i biegłym oraz terminy na przeprowadzenie czynności dowodowych.
2. Zespół Orzekający powinien uprzednio skonsultować ze stronami kwestie i terminy, które mogą zostać objęte zarządzeniem i harmonogramem. Może to nastąpić w drodze spotkania ze stronami na posiedzeniu organizacyjnym lub ewentualnie przy pomocy środków porozumiewania się na odległość.

§ 31

Przystąpienie dodatkowej osoby do udziału w toczącym się postępowaniu

1. Strona może złożyć wniosek o przystąpienie dodatkowej osoby do udziału w toczącym się postępowaniu w charakterze strony, jeżeli osoba ta jest stroną umowy o arbitraż wiążącej strony postępowania. Przystąpienie dodatkowej osoby do udziału w toczącym się postępowaniu może nastąpić na podstawie postanowienia Zespołu Orzekającego. Jeżeli doszło już do powołania arbitra po stronie, do której ma przystąpić dodatkowa osoba, przystąpienie jest dopuszczalne wówczas, gdy osoba ta wyrazi zgodę na powołanego już arbitra.

2. Sekretarz Sądu wzywa dodatkową osobę wskazaną w postanowieniu Zespołu orzekającego, aby w określonym terminie, nie krótszym niż 14 dni, uiściła opłatę arbitrażową w wysokości określonej w Taryfie Opłat.
3. Nieuiszczenie opłaty przez osobę wskazaną w postanowieniu Zespołu Orzekającego powoduje, że osoba ta nie zostaje dopuszczona do postępowania.

§ 32

Interwencja uboczna

1. Każda ze stron może, nie później niż do zakończenia pierwszej rozprawy, zgłosić wniosek o dopuszczenie do postępowania osoby trzeciej w charakterze interwenienta ubocznego, jeżeli wynik sprawy może mieć wpływ na sytuację prawną między tą stroną a osobą trzecią. Do wniosku powinny być załączone odpisy dla arbitrów, strony przeciwnej oraz osoby trzeciej.
2. Sekretarz Sądu zwraca się do osoby trzeciej, której dotyczy wnioski, aby w określonym terminie oświadczyła, czy zamierza przystąpić do toczącego się postępowania w charakterze interwenienta ubocznego oraz wzywa ją, aby w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 14 dni, uiściła opłatę arbitrażową w wysokości określonej w Taryfie Opłat obowiązującej w dniu przystąpienia do toczącego się postępowania w charakterze interwenienta ubocznego. Nieuiszczenie opłaty w terminie skutkuje niedopuszczeniem osoby trzeciej do udziału w postępowaniu.
3. O dopuszczeniu osoby trzeciej w charakterze interwenienta ubocznego rozstrzyga Zespół Orzekający. Interwenient uboczny otrzymuje od strony która go zgłosiła odpisy wszelkich pism procesowych składanych przez strony i ma prawo składać oświadczenia i wyjaśnienia oraz pisma procesowe, nie stając się stroną postępowania. W sprawie może występować po kilku interwenientów ubocznych po każdej ze stron.

§ 33

Zawieszenie i umorzenie postępowania

1. Zespół Orzekający zawiesza postępowanie na zgodny wniosek stron lub gdy zachodzą okoliczności uniemożliwiające dalsze prowadzenie postępowania. Zespół Orzekający może również zawiesić postępowanie na wniosek jednej ze stron, gdy rozstrzygnięcie sporu zależy od wyniku innego toczącego się postępowania.
2. Zespół Orzekający podejmuje zawieszony postępowanie na wniosek którejkolwiek ze stron, jeżeli zostało ono zawieszony na zgodny wniosek stron, lub po ustaniu przyczyny zawieszenia.
3. Zespół Orzekający umarza postępowanie zawieszony na wniosek stron, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie zostanie zgłoszony przez żadną ze stron w ciągu roku od zawieszenia postępowania.

4. Zespół Orzekający umarza postępowanie również w następujących przypadkach:
 - a. powód cofnął pozew, chyba że pozwany zgłosił sprzeciw, a Zespół Orzekający uznał, że pozwany ma interes prawny w rozstrzygnięciu sporu;
 - b. dalsze postępowanie stało się z innych przyczyn zbędne lub niemożliwe.
5. W razie cofnięcia pozwu przed ustanowieniem Zespołu Orzekającego postanowienie o umorzeniu postępowania wydaje prezes Sądu.

§ 34

Rozprawa

1. Zespół Orzekający powinien zarządzić przeprowadzenie rozprawy na wniosek jednej ze stron albo jeżeli uzna, że przeprowadzenie rozprawy jest niezbędne dla wyjaśnienia sprawy i rozstrzygnięcia sporu, chyba że obie strony uzgodniły przeprowadzenie postępowania na podstawie dokumentów i innych pism bez wyznaczania rozprawy.
2. Termin rozprawy wskazany jest w harmonogramie ustalonym przez Zespół Orzekający lub wyznaczony przez przewodniczącego Zespołu Orzekającego po konsultacji z członkami Zespołu Orzekającego i ze stronami. O terminie i miejscu rozprawy zawiadamia strony sekretarz Sądu.
3. Rozprawą kieruje przewodniczący Zespołu Orzekającego lub arbiter jedyny.
4. Rozprawa jest niejawną. Członkowie Prezydium Sądu i sekretarz Sądu mogą być obecni na rozprawie. Zespół Orzekający może zaakceptować obecność innych osób za zgodą stron.
5. Przed rozprawą przewodniczący Zespołu Orzekającego lub arbiter jedyny może wydawać zarządzenia proceduralne mające na celu przygotowanie rozprawy.
6. Nieobecność na rozprawie strony lub jej pełnomocnika, prawidłowo powiadomionych o terminie rozprawy, nie wstrzymuje biegu postępowania.

§ 35

Dowody

1. Na stronach spoczywa ciężar wskazania dowodów i udowodnienia faktów, z których wywodzą one skutki prawne.

2. Zespół Orzekający rozstrzyga według własnego przekonania o wnioskach dowodowych stron. W szczególności Zespół Orzekający może przeprowadzić dowód z dokumentów, oględzin, z przesłuchania stron, świadków, z opinii biegłych, jak również żądać od strony dostarczenia biegłemu odpowiednich informacji, przedstawienia lub udostępnienia do zbadania dokumentów i pism lub innych przedmiotów.
3. Zespół Orzekający ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zespół orzekający ocenia, jakie znaczenie należy nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez stronę w przeprowadzeniu dowodu.
4. Zespół Orzekający decyduje o sposobie przeprowadzenia dowodu. Może zwłaszcza zarządzić, że dowód z zeznań świadków nastąpi najpierw w drodze pisemnego oświadczenia świadka, a następnie poprzez ewentualne uzupełniające przesłuchanie świadka. Zespół Orzekający może w uzasadnionych przypadkach przeprowadzić dowód z zeznań świadka tylko w drodze jego pisemnego oświadczenia lub tylko w drodze przesłuchania. Zespół Orzekający może też określić termin, po upływie którego wnioski dowodowe stron nie zostaną uwzględnione.
5. W razie potrzeby przeprowadzenia dowodu poza miejscem rozprawy, Zespół Orzekający może zlecić taką czynność jednemu z arbitrów albo zwrócić się o to do właściwego sądu powszechnego lub przeprowadzić dowód w inny odpowiedni sposób.
6. Zespół Orzekający może powołać, z własnej inicjatywy albo na wniosek strony, biegłego lub biegłych, jeżeli uzna to za potrzebne dla rozstrzygnięcia sprawy, zlecając sporządzenie opinii. Zespół Orzekający może też dopuścić dowód z opinii biegłego sporządzony na zlecenie strony lub stron. W celu sporządzenia opinii biegły ma prawo do udostępnienia mu akt sprawy przez sekretarza Sądu.
7. Po przedstawieniu swojej opinii biegły, na wniosek strony lub gdy Zespół Orzekający uzna to za wskazane, bierze udział w rozprawie w celu udzielenia wyjaśnień i odpowiedzi na pytania stron i arbitrów.
8. Strona zobowiązana jest zapewnić stawiennictwo na rozprawie osoby zgłoszonej przez nią w celu przesłuchania w charakterze strony, świadka lub biegłego.
9. Sąd pobiera zaliczki na czynności dowodowe przeprowadzane przez Zespół Orzekający stosownie do Taryfy Opłat.

§ 36

Protokoły, rejestracja dźwięku

1. Z rozprawy i innych czynności Zespołu Orzekającego sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący Zespołu oraz protokolant. Sekretarz Sądu pełni funkcję protokolanta lub go wyznacza.
2. Przebieg czynności protokolowanych może być utrwalony za pomocą aparatury rejestrującej dźwięk, o czym należy uprzedzić wszystkie osoby uczestniczące w czynności. Na wniosek strony sekretarz Sądu udostępnia jej nośnik zawierający zapis czynności. Na żądanie strony i za dodatkową opłatą przewidzianą w Taryfie Opłat sekretarz Sądu zapewnia sporządzenie transkrypcji i udostępnia ją stronom.
3. Stronom i ich pełnomocnikom sekretarz Sądu doręcza odpisy protokołów oraz umożliwia przejrzenie akt sprawy w godzinach urzędowania.
4. Strony mogą żądać sprostowania lub uzupełnienia protokołu, nie później jednak niż na następnym posiedzeniu, a protokołu z rozprawy, na której nastąpiło zamknięcie rozprawy – w terminie 14 dni od doręczenia jej protokołu.

§ 37

Zabezpieczenie roszczenia lub zabezpieczenie dowodu

1. Na wniosek strony, która uprawdopodobniła dochodzone roszczenie, Zespół Orzekający może postanowić o zastosowaniu takiego sposobu zabezpieczenia, który uzna za właściwy ze względu na przedmiot sporu. Uwzględniając wniosek, Zespół orzekający wydaje postanowienie wraz z uzasadnieniem oraz może uzależnić jego wykonanie od złożenia przez wnioskodawcę stosownego zabezpieczenia.
2. Na wniosek strony Zespół Orzekający może postanowić o zabezpieczeniu dowodu, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na okoliczności sprawy.
3. Postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia lub dowodu zapada po umożliwieniu drugiej stronie zajęcia stanowiska w określonym terminie.
4. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia może być na wniosek strony zmienione lub uchylone.
5. Środki zabezpieczające upadają wraz z wydaniem wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie. Na wniosek strony Zespół Orzekający może w wyroku uwzględniającym powództwo orzec o przedłużeniu okresu zabezpieczenia na wskazany okres.

§ 38

Zamknięcie rozprawy

1. Przewodniczący Zespołu Orzekającego wydaje postanowienie o zamknięciu rozprawy gdy Zespół Orzekający uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do rozstrzygnięcia.
2. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący Zespołu Orzekającego może otworzyć zamkniętą rozprawę.

Rozdział III

Wyroki

§ 39

Wiążący charakter i wydanie wyroku

1. Wyrok Sądu jest ostateczny i wiążący dla stron. Strony są zobowiązane do jego dobrowolnego wykonania bez zbędnej zwłoki.
2. Wyrok powinien być wydany przez Zespół Orzekający przed upływem 9 miesięcy od dnia ustanowienia Zespołu Orzekającego i nie później niż w terminie 30 dni od zamknięcia rozprawy. Terminy te mają charakter instrukcyjny i w uzasadnionym przypadku mogą zostać przedłużone przez prezesa Sądu.
3. Jeżeli spór jest rozpatrywany przez więcej niż jednego arbitra, wyrok zapada jednomyślnie lub większością głosów po przeprowadzeniu niejawnej narady arbitrów obejmującej dyskusję i głosowanie nad wyrokiem. W naradzie i głosowaniu udział biorą wyłącznie członkowie Zespołu Orzekającego. Jeżeli arbiter odmawia udziału w naradzie lub w głosowaniu, pozostali arbitrzy mogą dokonać rozstrzygnięcia bez jego udziału, czyniąc odpowiednią wzmiankę w wyroku.
4. Arbiter, który w głosowaniu nie zgodził się z większością, może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę w wyroku przy swoim podpisie i składając do akt sprawy pisemne uzasadnienie zdania odrębnego w terminie dwóch tygodni od dnia wydania wyroku.

§ 40

Forma i treść wyroku

1. Wyrok Sądu sporządzony jest na piśmie i podpisany przez arbitrów, którzy go wydali.
2. Wyrok powinien zawierać:
 - a. miejsce i datę wydania wyroku
 - b. oznaczenie stron i arbitrów;

- c. wskazanie zapisu na sąd polubowny, na podstawie którego wyrok został wydany, bądź inne uzasadnienie właściwości Sądu,
- d. rozstrzygnięcie wszystkich spraw spornych, jak również w zakresie kosztów postępowania i zastępstwa procesowego,
- e. motywy rozstrzygnięcia.

§ 41

Wyrok częściowy lub wstępny

W uzasadnionych przypadkach Zespół Orzekający może wydać wyrok wstępny, jak również wyrok lub wyroki częściowe.

§ 42

Wyrok w przypadku ugody

1. Jeżeli strony zawarły ugodę, Zespół Orzekający wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania.
2. Na wniosek stron Zespół Orzekający nadaje ugodzie formę wyroku.

§ 43

Podpisanie wyroku

1. Oryginał wyroku i wszystkie jego odpisy muszą być opatrzone podpisem arbitra jedyne lub, w przypadku trzyosobowego Zespołu Orzekającego, podpisami wszystkich członków lub przynajmniej dwóch członków Zespołu Orzekającego, z zaznaczeniem przyczyny ewentualnego braku podpisu któregośkolwiek z nich, jak również podpisem prezesa Sądu oraz pieczęcią Sądu.
2. Prezes Sądu przed podpisaniem wyroku może, bez ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, zwrócić wyrok arbitrowi jednemu lub przewodniczącemu Zespołu Orzekającego w celu dokonania poprawek formalnych, udzielając terminu nieprzekraczającego 14 dni.
3. Prezes i sekretarz Sądu podpisując wyrok potwierdzają, że Zespół Orzekający powołany został zgodnie z Regulaminem oraz że podpisy członków Zespołu orzekającego są autentyczne.

§ 44

Doręczanie wyroku

Po opłaceniu wszystkich kosztów postępowania Sąd doręcza wyrok stronom.

§ 45

Sprostowanie i uzupełnienie wyroku

1. W terminie 14 dni od daty wydania wyroku Zespół Orzekający może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki.
2. Strona może w terminie 14 dni od dnia doręczenia wyroku zgłosić wniosek o sprostowanie w wyroku niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.
3. Zespół Orzekający rozstrzyga postanowieniem o zasadności wniosku o sprostowanie wyroku w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia złożenia wniosku. O dokonany sprostowaniu umieszcza się wzmiankę na oryginale wyroku oraz jego odpisach. Dalsze odpisy wyroku powinny uwzględniać treść postanowienia o sprostowaniu.
4. Każda Strona, po zawiadomieniu drugiej strony, może w terminie miesiąca od dnia otrzymania wyroku zgłosić wniosek o jego uzupełnienie co do żądań zgłoszonych w postępowaniu, o których Sąd nie orzekł w wyroku. Uznając zasadność wniosku Zespół Orzekający wydaje wyrok uzupełniający w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia złożenia wniosku.
5. Prezes Sądu może, na wniosek Zespołu Orzekającego, przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 4, na czas oznaczony, jeśli uzna to za konieczne z uwagi na złożoność problemów będących przedmiotem rozstrzygnięcia bądź nieobecność jednego z arbitrów.
6. Do wyroku uzupełniającego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wyroku.

§ 46

Publikacja wyroków

Prezydium Sądu może wyrazić zgodę na publikację orzeczenia w całości lub w części, zapewniając anonimowość stron postępowania, jeżeli żadna ze stron nie sprzeciwiła się publikacji w terminie 14 dni od doręczenia jej wyroku.

Rozdział IV

Koszty, opłaty i wydatki

§ 47

Koszty postępowania

1. Na żądanie strony Zespół Orzekający rozstrzyga o kosztach postępowania arbitrażowego w orzeczeniu kończącym postępowanie, uwzględniając wynik postępowania oraz inne istotne okoliczności.
2. Koszty postępowania arbitrażowego obejmują:
 - a. opłatę rejestracyjną,
 - b. opłatę arbitrażową,
 - c. uzasadnione wydatki,
 - d. uzasadnione koszty stron związane z prowadzeniem postępowania arbitrażowego, ustalane stosownie do Regulaminu oraz Taryfy Opłat.

Strona może złożyć wniosek do Zespołu Orzekającego o zasądzenie kosztów postępowania, w razie potrzeby wraz ze spisem i dowodami poniesienia kosztów, do chwili zamknięcia rozprawy lub w innym terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający.

§ 48

Oplata rejestracyjna oraz oplata arbitrażowa

Zasady ponoszenia przez strony oraz wysokość opłaty rejestracyjnej i opłaty arbitrażowej, a także zasady zwrotu opłaty arbitrażowej, określa Taryfa Opłat obowiązująca w dniu wszczęcia postępowania arbitrażowego.

§ 49

Wydatki

1. Strony ponoszą wydatki związane z czynnościami biegłych, tłumaczy, oraz przeprowadzeniem posiedzenia poza siedzibą Sądu i inne wydatki powstałe w toku postępowania.
2. Koszty delegacji arbitrów poza miejscem ich zamieszkania ponosi strony która wskazała arbitra.

3. Sekretarz Sądu wzywa stronę, która wnosi o przeprowadzenie czynności, z którymi wiąże się konieczność poniesienia wydatków, o uiszczenie na poczet wydatków odpowiedniej zaliczki.
4. W toku postępowania, na wniosek Zespołu Orzekającego, sekretarz Sądu może wezwać strony do uiszczenia dodatkowych zaliczek.
5. Zaliczki podlegają rozliczeniu po zakończeniu postępowania arbitrażowego. Sąd Arbitrażowy z urzędu zwraca stronie różnicę pomiędzy kwotą zaliczki a rzeczywiście poniesionymi wydatkami.

§ 50

Koszty stron

1. Rozstrzygając na wniosek strony o kosztach postępowania, Zespół Orzekający uwzględnia koszty zastępstwa procesowego oraz inne uzasadnione koszty poniesione przez stronę w związku z postępowaniem.
2. Rozstrzygając o kosztach zastępstwa procesowego Zespół Orzekający uwzględnia wynagrodzenie pełnomocnika w rozsądnej wysokości, biorąc pod uwagę wynik postępowania, nakład i efektywność pracy pełnomocnika, charakter sprawy oraz inne istotne okoliczności.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

§ 51

Wejście w życie Regulaminu

1. Regulamin został akceptowany przez Zarząd SIDiR uchwałą nr 1/01/2015 z dnia 14 stycznia 2015 r.
2. Regulamin wchodzi w życie w dniu 1 lutego 2015 r., zastępując Regulamin z dnia 1 lipca 2010 r.